

IT konspektas

XML

Žymių sąvokos

```
<autorius>Jonas Jonaitis</autorius>
<knyga kalba="lt">
```

- Duomuo - *Jonas Jonaitis, lt*
- Duomens aprašas - *autorius, knyga*
- Skirtukai - <, >, =

Reikalavimai

- žymių ir atributų pavadinimai - be tarpų
- žymėje negali būti atributų su tais pačiais pavadinimais (gali skirtis vardų sritys)
- tik viena šakninė žymė
- žymės padavinimas turi prasidėti raide, _ arba :
- žymės padaviniame galima naudoti raides, skaičius, . , - , _ ir :

Vardų sritys

```
<book xmlns:bk="http://loc.gov/books">
  <bk:title bk:language="en">Introduction to XML</bk:title>
</book>
```

- *bk* - prefiksas (sutrumpintas vardas)
- <http://loc.gov/books> - vardų strities vardas
- <http://loc.gov/books:title>, <http://loc.gov/books:language> - kvalifikuoti (tikri) vardai
- *book* neturi vardų strities

Vardų sritis galioja tik žymės viduje ir vaikuose (galioja ir vardų sričiai pagal nutylėjimą (*xmlns=*)) Atributams vardų sritis pagal nutylėjimą negalioja.

Atributų unikalumas

```
<x xmlns:n1="http://www.w3.org" xmlns:n2="http://www.w3.org" xmlns:n3="http://www.vu.lt" xmlns="http://www.vu.lt">
  <blogai a="1" a="2"/>
  <blogai n1:a="1" n2:a="2"/>
  <gerai a="1" b="2"/>
  <gerai a="1" n3:a="2"/>
</x>
```

XPath

- / šakininis mazgas
- /* šakninė žymė

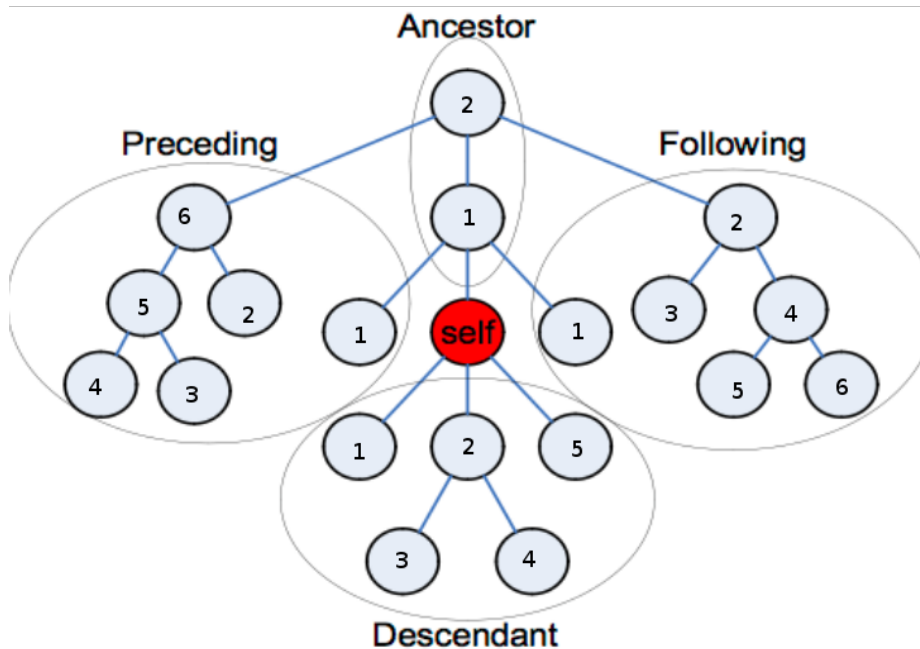
Ašys

- ancestor(-or-self) [eina atgal]
- descendant(-or-self)
- preceding(-sibling) [eina atgal]
- following(-sibling)
- self

- parent
- child
- attribute

Ašių sutrumpinimai

- child yra pagal nutylėjimą, t.y.:
  - knyga == child::knyga
  - * == child::*
- @ == attribute
- // == /descendant-or-self::node()/
- . == self::node()
- .. == parent::node()

Predikatai

- skaičius [2] verčiamas į [position()=2]
- mazgų aibė [./@pavadinimas] - verčiamas į boolean, t.y. ar ne tuščia
- string - ["a"] verčiamas į boolean ar ne "".

Žymių numeracija

- prasideda nuo 1
- eina gilyn (vaikai prieš brolius)
- //knyga[1] - gražina visas pirmas knygas
- (//knyga)[1] - gražina pirmą knygą

Išraiškos

Operacijų prioritetai

1. Skliausteliai: (ir)
2. Žingsnių skirtukas: / (tai ne dalyba!)
3. Aibių sąjungos operatorius: | (dirba tik su aibėmis)
4. Daugyba/dalyba: *, div (slankiu kableliu), mod (liekana)
5. Sudėtis/atimtis: +, - (dirba tik su skaičiais)

6. Mažiau/daugiau: <, <=, >, >= (dirba tik su skaičiais)

7. Lygu/nelygu: =, != (su aibėmis nedirba)

8. Loginis "ir": and

9. Loginis "arba": or

- Neigimas - not()
- Konstantos - true(), false()
- last() - mazgų aibės dydis
- position() - mazgo pozicija
- count() - s
- sum() - verčia mazgus į string, tada į number ir tada sudeda

string()

- aibė
  - tuščia == ""
  - kt. - imamas pirmas aibės elementas, ir jei jis
    - žymė - imami įpėdinių tekstiniai laukai ir sujungiami į eilutę
    - atributas - imama reikšmė
    - tekstas - imama reikšmė
- skaičius
  - NaN = "NaN"
  - +∞ = "Infinity"
  - -∞ = "-Infinity"
  - skaičius - reikšmė
- boolean
  - true = "true"
  - false = "false"

praleistas argumentas <-> self::node()

number()

- string - skaičius arba NaN
- boolean - true = 1, false = 0
- aibė - string() ir tada į skaičių

praleistas argumentas <-> self::node()

boolean()

- aibė - tuščia == false
- skaičius - "0" ir "NaN" == false
- string - "" == false

<, <=, >, >=

- jei ne aibės - verčiamos į skaičius *number()*
- jei aibės
  - aibė ir aibė - abiejų aibių elementams - *number()*, *dekarto sandauga* ir jei bent vienas tenkina - true;
  - aibė ir skaičius - aibės elementams - *number()*, *dekarto sandauga* su skaičium ir jei bent vienas tenkina - true;
  - aibė ir string - aibės elementams ir string - *number()*, *dekarto sandauga* ir jei bent vienas tenkina true;
  - aibė ir boolean - aibė verčiama į *boolean()* (t.y. ar ne tuščia), tada abiems - *number()*;

!=, =

- jei ne aibės
  - jei bent vienas boolean - abu *boolean()*
  - kitaip, jei bent vienas skaičius - abu *number()*
  - kitaip abu į string()
- jei aibės

- aibė ir aibė - abiejų aibių elementams - *string()*, *dekarto sandauga* ir jei bent vienas tenkina - true;
  - aibė ir skaičius - aibės elementams - *number()*, *dekarto sandauga* su skaičium ir jei bent vienas tenkina - true;
  - aibė ir string - aibės elementams ir string - *string()*, *dekarto sandauga* ir jei bent vienas tenkina true;
  - aibė ir boolean - aibė verčiama į *boolean()* (t.y. ar ne tuščia);

naudinga

border="1">

@id unikalumas - *//*[@id = following::*/@id or @id=descendant::*/@id]*

mažiausios kainos knyga - *//knyga[not(kaina > //knyga/kaina)]*

XML schema

Žymės deklaracija - minOccurs, maxOccurs, default, fixed

Atributu deklaracija - default, fixed, use[optional, prohibited, required]

```
<all
maxOccurs = 1 : 1
minOccurs = (0 | 1) : 1>
Content: (annotation?, element*)
</all>
```

```
<choice
maxOccurs = (nonNegativeInteger | unbounded) : 1
minOccurs = nonNegativeInteger : 1>
Content: (annotation?, (element|choice|sequence)*)
</choice>
```

```
<sequence
maxOccurs = (nonNegativeInteger | unbounded) : 1
minOccurs = nonNegativeInteger : 1>
Content: (annotation?, (element|choice|sequence)*)
</sequence>
```

Turinio tipai

	Mišrus	Sudėtingas	Paprastas	Tuščias
Turinio rūšys	complexContent mixed=true	complexContent	simpleContent	complexContent, simpleContent
Gali turėti vaikinių žymių	Taip	Taip	Ne	Ne
Gali turėti tekstą	Taip	Ne	Taip	Ne

Simple type

xs:string galima naudoti abribojimus: length, minLength, maxLength, pattern, enumeration

xs:date, xs:integer galima naudoti abribojimus: pattern, enumeration, minInclusive, minExclusive, maxInclusive, maxExclusive, totalDigits (sk. kiekis), fractionDigits (sk. po kablelio)

Paprastas tipas išvedamas:

- apribojimu iš *complexType* ((*simpleContent*) arba (*complexContent* ir *minOccurs=0*)) - galima apriboti žymės/atributo tipą, uždrausti atributo naudojimą
- išplėtimu iš (*simpleType* arba *complexType*) *simpleContent* - galima pridėti tik atributus

Išplečiant *complexType* žymės pridedamos tik į galą

Tuščias turinys turi tik atributus.

```
<xs:element name="book">
  <xs:complexType>
    <xs:attribute name="isbn" type="isbnType"/>
  </xs:complexType>
</xs:element>
```

Apribojimo principas - ribojimas tipas turi atitikti ir tėvinių tipų taisyklės.

Dviprasmiško turinio taisyklė - neturi būti kelių vienai prasidėnančių žymių (sequence) choice struktūroje. Neprieštaringo

deklaravimo taisyklė - negali būti vienodai pavadintų, bet skirtingų tipų žymių vienoj struktūroje.

Unikalumas

```
<xs:element name="knygųSąrašas" type="...">
  <xs:unique name="KnygųRibojimas">
    <xs:selector xpath="grupė/knyga"/>
    <xs:field xpath="autorius/vardas"/>
    <xs:field xpath="autorius/pavardė"/>
  </xs:unique>
</xs:element>
```

unique reikšmės nerivalomos, key - privalomos

keyref turi būti paskeltas tame pačiame lygyje arba aukščiau nei key / unique xpath gali eit tik gilyn, ir jei naudojama vardų stritis reikia naudoti prefiksus prie kiekvieno žingsnio xpath=p:grupė/p:knyga

border="1">

Schemos susiejimas

be vardų srities

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<užsakymas data="2006-02-28"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:noNamespaceSchemaLocation="uzsakymas.xsd">
</užsakymas>
```

su vardų sritim

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<užsakymas
  xmlns="http://uzsakymai.lt"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance">
  <prekiųSąrašas>...</prekiųSąrašas>
</užsakymas>
```

elementFormDefault

unqualified - lokalioms žymėms negalioja globalus xmlns., galioja pagal tėvinį type

```
<x:author xmlns:x="http://example.org/publishing">
  <name>Aaron Skonnard</name>
  <phone>(801)390-4552</phone>
</x:author>
```

qualified - lokalioms žymėms galioja globalus xmlns.

```
<x:author xmlns:x="http://example.org/publishing">
  <x:name>Aaron Skonnard</x:name>
  <x:phone>(801)390-4552</x:phone>
</x:author>
```

Abu galioja dokumentams, ne schemai.

JSON

Duomenų tipai:

- skaičius - su kableliu arba be, galima eksponentinė išraiška($1.0E+2$) negali būti nurodytas `NaN`
- eilutė (string) - išskiriama "", escape simbolis - \
- boolean - `true` arba `false`
- masyvas - `[x,y,z]` nebūtinai vienodo tipo duomenys
- `null`
- objektas `{"x":y, "z":w}` , nesvarbi raktų tvarka ir unikalumas

JSON schema

tie patys tipai + `integer`

galima nurodyti kelis tipus "pavadinimas": { "type": ["number", "string"] }

String

- `minLength,maxLength`
- `pattern` (regex)
- `format` (date-time, email, hostname, ipv4, ipv6, uri)

integer, number

- `multipleOf` (kartotinis)
- `minimum, maximum, exclusiveMinimum, exclusiveMaximum`

object

- `properties` ({raktas - reikšmė (tipas)})
- `additionalProperties` (boolean)
- `required` ({sąrašas raktų})
- `minProperties, maxProperties` (skaičius)

array

- `items` ({ elementų ribojima pvz.: "type":})
- `additionalItems` (Ar leidžiami papildomi neaprašyti elementai)
- `minItems, maxItems` (skaičius)
- `uniqueItems` (boolean)

enum

perpanaudojimas

definitions ir ref

```
{
  "$schema": "http://json-schema.org/draft-04/schema#",
  "definitions": {
    "adresas": {
      "type": "object",
      "properties": {
        "gatvė": { "type": "string" },
        "miestas": { "type": "string" },
        "šalis": { "type": "string" }
      },
      "required": ["gatvė", "miestas", "šalis"]
    }
  },
  "type": "object",
```

```

    "properties": {
      "saskaitos_adresas": { "$ref": "#/definitions/adresas" },
      "pristatymo_adresas": { "$ref": "#/definitions/adresas" }
    }
  }
}

```

praplėtimas

- allOf
- anyOf
- oneOf

```

"pristatymo_adresas": {
  "allof": [
    // įtraukiam bazinį adresą
    { "$ref": "#/definitions/adresas" },
    // ..ir praplečiam jį pristatymo adreso specifiškai
    { "properties": {
      "tipas": { "enum": [ "namų", "darbo" ] }
    },
    "required": ["tipas"]
  }
]
}

```

schema nurodo kad schema ir schemas versija (rekomenduojama)

id nurodo unikalų identifikatorių ir bazinį kelią kurio ieškos \$ref (rekomenduoja url, su failu, ref ieškos tame pačiame kataloge)

HTML

```

<!DOCTYPE html>
<html lang="lt">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <title>Pirmas puslapis</title>
</head>
<body>
  HTML5 pavyzdys
</body>
</html>

```

- doctype - html versija, nusprendžiama apdorojimo režimas (90+)
- html - šakninis elementas, vaikai head ir body, atributas lang - rekomendacija lokalizacijai
- head - metaduomenys, vartotojui nematomi
- body - turinys, kuris atvaizduojamas

head

title beveik visuomet privalomas (išskyrus iframe?)

charset rekomenduojamas

kitos žymės

- <h1>Skyrius</h1>
- <p>Paragrafas</p>
- Pabrėžiamas, pasviręs
-
- Nuoroda (viduje gali būti kitos žymės, veiks ant jų paspaudus)
- Unordered
list
Nenumeruotas sąrašas
- Ordered
list
Numeruotas sąrašas
-
 line break

Table	Header		
	table	header	th/th>
table	data	td	td

```
border="1">
  <tr>
    <th rowspan="2">Table</th>
    <th colspan="3">Header</th>
  </tr>
  <tr>
    <th>table</th>
    <th>header</th>
    <th>th/th>
  </tr>
  <tr>
    <td>table</td>
    <td>data</td>
    <td>td</td>
    <td>td</td>
  </tr>
</table>
```

border="1">

```
<form name="forma" action="rezultatas.html" method="post">
```

input tipai - button , text , password , checkbox , submit , radio , reset

html5 input tipai - tel , search , url , email , datetime , date , month , week , time , datetime-local , number , range , color

html5 input atributai - placeholder , autofocus , required

```
<select multiple size="4" name="manoMenu">
  <option selected value="r">Raudona</option>
  <option selected value="g">Geltona</option>
  <option value="z">Žalia</option>
  <option value="m">Mėlyna</option>
</option>
```

multiple - galima pažymėti kelis size - kiek eilučių (jei daugiau - slankijuostė) (size=1 && !multiple <-> dropdown)

```
<textarea name="tekstas" rows="5" cols="30">tekstas</textarea>
```

cols-eilutės ilgis

special characters

-   non-breaking space
- < less-than <
- > greater-than >
- & ampersand

semantiniai elementai

- section - Elementas nurodantis tam tikrą dokumento dalį/skyrį. Skirtas tematiniam turinio grupavimui. Dažniausiai turi antraštę. Tinklapis gali būti padalintas į kelias sekcijas: naujienos, kontaktai ir t.t.
- nav - Elementas nurodantis dokumento dalį, kuri turi nuorodas į kitus dokumentus ar to paties dokumento dalis. Visų dokumento nuorodų į nav dėti nereikia, tai turėtų būti tik pagrindiniai navigaciniai blokai. Pvz. puslapio apačioje esančiom nuorodom pakanka footer elemento.
- article - Elementas talpinantis tam tikrą informaciją, kuri gali būti platinama nepriklausomai nuo kitos informacijos. Pvz: forumo pranešimas, blogo įrašas, vartotojo komentaras.
- aside - Nurodo puslapio dalį, kuri susideda iš turinio, kuris nėra tiesiogiai susijęs su turiniu esančiu apie jį. Galima

naudoti reklaminiam blokam, citatoms ir pan.

- hgroup - Nurodo dokumento dalies antraštę. Naudojamas grupuoti h1-h6 elementus, kai antraštė yra kelių lygių.
- header - Nurodo įžanginių ar navigacinių elementų grupę. Dažniausiai viduje turi h1-h6 arba hgroup elementus.
- footer - Nurodo dokumento artimiausio protėvio sekcijos poraštę. Dažniausiai nurodoma informacija apie tą sekciją: kas ją parašė, autorių teisės, data ir pan.
- time - Nurodo laiką 24 valandų formate arba tikslią datą. Papildomai gali būti nurodyta ir laiko zona.
- mark - Nurodo teksto dalį pažymėtą ar paryškintą dokumente. Pvz.: paieškos rezultatuose raktažodį, pagal kurį ieškota.

CSS

Css ir html susiejimas

```
<style type="text/css">
  h1, h2 {..css..}
</style>
```

```
<link rel="stylesheet" href="stilius.css" type="text/css">
```

```
<style type="text/css">
  @import url("css/stilius1.css"); <!-- atsiunčia visada -->
  @import url("css/stilius2.css") print <!-- atsiunčia tik jei spausdinama -->
</style>
<style type="text/css" media="print"> <!-- atsiunčia tik jei spausdinama -->
  @import url("css/stilius3.css");
  @import url("css/stilius4.css")
</style>
```

media tipai: screen , print , projector , tv , all (default)

Media Queries Level 3

```
@media screen and (max-width: 420 px) { ... }
```

```
@media only screen and (orientation: portrait) { ... }
```

```
<link href="desktop.css" rel="stylesheet"
  media="screen and (min-device-width: 480px)">
```

selectoriai

- * - bet kuri žymė, gali būti praleistas
- h1 - žymė
- h1 em - įpėdinis
- h1 > em - vaikas
- [att] , [att="val"] , h[att] - atributo; [att~="val"] - vienas iš attribute esančių žodžių (atskirtų tarpais) yra "val"
- .val , h[class="val"] , p.val - klasės; .val1.val2 - tik jei turi abi klases
- #a15 , [id="a15"] , div#15 - id selectorius
- :link (neaplankytom nuorodom), :visited (aplankytom nuorodom), a:active (spaudimo ant nuorodos momentu), :focus:hover (dabar redaguojamo lauko, užvedus pele) :first-line , :first-letter -pseudo klasės

grupuojama (or) kableliais ty. h1, h2, h3 { ..css }

paveldėjimas

color , font-family , font-size , text-align , visibility - paveldima background-color , background-image , margin , padding - nepaveldima

inherit paveldima tėvo (ne protėvio) reikšmė

Kaskadų mechanizmas

1. naršyklės stiliai {mažiausias prioritetas}
2. vartotojo stiliai
3. autoriaus (tinklalapio) stiliai
4. autoriaus (tinklalapio) svarbūs(`!important`) stiliai
5. vartotojo svarbūs stiliai(`!important`) {didžiausias prioritetas}

specifiškumas

$a * 1000 + b * 100 + c * 100 + d$.

- a = jei CSS taisyklė paskelbta HTML žymės atribute `style` (o ne stilių lentelėje), tai $a=1$, priešingu atveju $a=0$. Jeigu $a=1$, tai visos kitos reikšmės (b , c , d) lygios 0
- b = {ID selektorių skaičius}
- c = {atributų/klasių selektorių ir pseudo-klasių skaičius}
- d = {žymių selektorių ir pseudo-elementų skaičius}

`|*| a=0 | b=0 | c=0 | d=0| |---|---|---|---| |li| a=0 | b=0 | c=0 | d=1| |li:first-line| a=0 | b=0 | c=0 | d=2 | |ul li| a=0 | b=0 | c=0 | d=2 | |body ol > li| a=0 | b=0 | c=0 | d=3| |ol > [att=up]| a=0 | b=0 | c=1 | d=1| |div ol li.red| a=0 | b=0 | c=1 | d=3| |li#x34| a=0 | b=1 | c=0 | d=1| |style="color:red"| a=1 | b=0 | c=0 | d=0|`

vienodo specifiškumo atveju imama paskutinė taisyklė

`visibility: hidden` - paverčiama nematoma (bet vieta visvien užimama) `display: none` - nerenderinama `display: block` - sukuriamas atskiras stačiakampis kuriame rodoma `display: inline` - vaizduojama einamojo bloko eilutė

Javascript

Case sensitive, ty. `null !== NULL` Masyvai yra objektai Sveikas skaičius neskiriamas realus skaičius Masyvai gali turėti bet kokius objektus, galima praleisti Funkcijos argumentai saugomi arguments[] ParseInt parsina skaičiu nuo pradžios, galima nurodyti bazę

Konversija

Sudėties operatorius, jei bent vienas operandas nėra skaičius, operandus verčia į string Kiti verčia operatoriai į skaičius

Kintamieji

be var

```
x;  
y = x+1; // klaida
```

gali būti tik globalūs

su var

```
var x;  
y = x+1; // NaN (arba undefined jei ne skaitinis kontekstas)
```

gali būti globalūs ir lokalūs

`undefined` ir `null` loginėse išraiškose virsta `false` `null` virsta nuliu skaitinėse išraiškose

Naudinga

Datos validacija

```
function checkDate(yearStr, monthStr, dayStr)  
  if (yearStr !== parseInt(yearStr)) {  
    return false;  
  }
```

```

    }
    year = parseInt(yearStr);
    month = parseInt(monthStr)-1; // Sausis - 0
    day = parseInt(dayStr);
    if (month < 0 || month > 11) {
        ...
    }
    var date = new Date(year, month, day);
    if (date.getDate() != day) {
        return false;
    }
}
}

```

Native js

```

document.getElementById();
document.getElementsByTagName()
window.document.childNodes[0].childNodes[1].childNodes[4]

```

Jei turime pTag, galime eiti į:

- sekantį brolių: pTag.nextSibling
- prieš tai einantį brolių: pTag.previousSibling
- tėvą: pTag.parentNode
- vaikus: pTag.childNodes
- atributus: pTag.attributes
- atributo vardas: pTag.attributes[0].nodeName (alert(pTag.getAttribute("title")))
- atributo reikšmė: pTag.attributes[0].nodeValue
- ieškoti žemiau medyje esančių mazgų pagal žymės vardą: pTag.getElementsByTagName("b")

```

pTag.setAttribute("class", "paragrafas");
pTag.removeAttribute("class");
pTag.firstChild.nodeValue = "Naujas tekstas";
var newParagraph = document.createElement("p");
var paragraphText = document.createTextNode("Naujas txt");
newParagraph.appendChild(paragraphText);
bodyTag.removeChild(newParagraph)
newParagraph.onclick = function () {
    this.parentNode.removeChild(this);
};

```

jQuery

jQuery() \$()

```

$(document).ready(function() {
    // JavaScript kodas
});

```

get \$("h1").css("fontSize"); set \$("h1").css("fontSize", "100px"); \$("h1").css({ fontSize: "100px", color: "red" });

\$("p").hide(), show(), hide("slow") - manipuliuoja display;

- pirmas elementas iš aibės \$("li").first()
- paskutinis elementas last()
- broliai .siblings()
- tėvas .parent()
- vaikai .children()
- .html() – Gauti arba keisti HTML turinį;

- `.text()` – Gauti ar keisti tekstinį turinį.HTML bus pašalintas;
- `.attr()` – Gauti ar keisti nurodyto atributo reikšmę;
- `.val()` – Gauti ar nustatyti formos elemento reikšmę.
- `.appendTo` - Pridėti reikšmę
- `.(html kodas)` - elemento sukūrimas
- `.remove` - pašalinimas